

แนะนำหนังสือ

Book Review

โดย สุรพงษ์ เก่งทอง

By Surapong Kengtong

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

School of Pharmacy, Eastern Asia University

ชื่อเรื่อง: ปัญชีรายการพืชสมุนไพรเพื่อรักษาสุขภาพตามกลุ่มอาการบัญญัติหลักแห่งชาติสำหรับผู้สูงวัย

ผู้แต่ง: รองศาสตราจารย์ ดร.พัชรียา บุญก้อแก้ว

สำนักพิมพ์: บริษัท สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด

ปีที่พิมพ์: 2565

จำนวนหน้า: 561 หน้า

บทนำ

หนังสือ “ปัญชีรายการพืชสมุนไพรเพื่อรักษาสุขภาพตามกลุ่มอาการบัญญัติหลักแห่งชาติสำหรับผู้สูงวัย” เป็นหนังสือที่รวบรวมข้อมูลของพืชสมุนไพรที่ได้จากคณะสำรวจ ที่กระจายกันออกสำรวจข้อมูลตามภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ เก็บรวบรวมภาพถ่ายลักษณะต่าง ๆ ของพืชสมุนไพร ข้อมูลการประโยชน์ตามภูมิปัญญาท้องถิ่น ผสมกับข้อมูลอ้างอิงจากตำรายา นำมาถนอมและเรียบเรียงโดยผู้เชี่ยวชาญด้านอนุกรมวิธาน ผู้เชี่ยวชาญด้านเภสัชศาสตร์ และผู้เชี่ยวชาญด้านเศรษฐศาสตร์ เพื่อ

ความถูกต้องของข้อมูลและความเป็นไปได้ของการส่งเสริมด้านเศรษฐกิจ

ในหนังสือเล่มนี้จะเน้นในส่วนของพืชสมุนไพรที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ทางยา หรือดูแลสุขภาพ เน้นเฉพาะกลุ่มอาการที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงวัย โดยเลือกกลุ่มอาการที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ด้วยสมุนไพร โดยรวบรวมข้อมูลสมุนไพรทั้งหมด 365 ชนิด พร้อมข้อมูลแหล่งที่สำรวจพบ ข้อมูลสมุนไพรส่วนหนึ่ง จะเป็นสมุนไพรส่วนผสมอยู่ในตำรับยาแผนไทยที่บรรจุอยู่ในบัญชียาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติ และมีสมุนไพรอีกส่วนหนึ่งเป็นสมุนไพรที่มีใช้ในหลายท้องถิ่น แต่ไม่ได้เป็นส่วนประกอบในตำรับยาในบัญชียาหลักแห่งชาติ

จุดประสงค์

หนังสือเล่มนี้นำเสนอลักษณะรูปพรรณสัณฐานพร้อมภาพประกอบ เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการอ้างอิงข้อมูลการใช้ประโยชน์ต่อร่างกายตามภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยในอนาคต และข้อมูลการสำรวจพบตามแหล่งทางภูมิศาสตร์ เพื่อประโยชน์ในการเสาะหาวัตถุดิบที่เป็นพืชสมุนไพร ทั้งหมดจะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ

สาระสำคัญ

หนังสือเล่มนี้ประกอบด้วยเนื้อหา 3 บท ดังนี้ 1. บทนำ 2. พืชสมุนไพรสำหรับผู้สูงวัยตามบัญชียาหลักแห่งชาติ 3. พืชสมุนไพรสำหรับผู้สูงวัยที่ไม่ได้ระบุไว้ในบัญชียาหลักแห่งชาติ และบทเสริมที่เป็นอภิธานศัพท์แพทย์แผนไทย

สะท้อนคุณค่า

1. บทที่ 1 เกริ่นนำปัญหาของประเทศที่เริ่มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ การเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ของผู้สูงอายุ นำมาซึ่งอาการและโรคที่พบได้บ่อย ๆ พืชสมุนไพรกับศักยภาพและแนวโน้มในด้านเศรษฐกิจ

2. บทที่ 2 พืชสมุนไพรสำหรับผู้สูงอายุตามบัญชียาหลักแห่งชาติ จำนวน 147 ชนิด ที่เกี่ยวข้องกับตำรับยาสำหรับกลุ่มอาการทางระบบไหลเวียนโลหิต กลุ่มอาการทางระบบทางเดินอาหาร กลุ่มอาการทางสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา กลุ่มแก้ไข้ กลุ่มอาการทางระบบทางเดินหายใจ กลุ่มบำรุงโลหิต กลุ่มอาการทางกล้ามเนื้อและกระดูก กลุ่มบำรุงธาตุปรับธาตุ กลุ่มอาการทางระบบผิวหนัง และกลุ่มอาการระบบทางเดินปัสสาวะ โดยเรียงลำดับตามอักษรของชื่อไทย แต่ละชนิดของสมุนไพรประกอบด้วยข้อมูลที่เป็นชื่อทั้งชื่อวิทยาศาสตร์ ชื่อวงศ์ และชื่ออื่น ๆ ข้อมูลลักษณะทางพฤกษศาสตร์เชิงอนุกรมวิธานเพื่อประกอบการพิสูจน์เอกลักษณ์ ข้อมูลสรรพคุณของส่วนต่าง ๆ ของพืชสมุนไพร ซึ่งบางส่วนเป็นข้อมูลการใช้เฉพาะท้องถิ่น และข้อควรระวังในการใช้เพื่อให้เกิดความปลอดภัยต่อผู้ใช้

หนังสือเล่มนี้ยังสื่อสารด้วยสัญลักษณ์แทนความหมายต่าง ๆ ได้แก่ สัญลักษณ์ที่ใช้แสดงลักษณะวิสัย แสดงการขยายพันธุ์ แสดงการใช้ประโยชน์ และแสดงอาการตามบัญชียาหลักแห่งชาติและอาการอื่น ๆ

3. บทที่ 3 เป็นพืชสมุนไพรสำหรับผู้สูงอายุที่ไม่ได้ระบุไว้ในบัญชียาหลักแห่งชาติ แต่บรรเทาอาการตามกลุ่มอาการที่สอดคล้องกับบัญชียาสมุนไพรในบัญชียาหลักแห่งชาติ โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 มีพืชสมุนไพร 93 ชนิด และมีรายละเอียดเช่นเดียวกับสมุนไพรในบทที่ 2

4. บทที่ 3 ส่วนที่ 2 แสดงพืชสมุนไพรอีก 125 ชนิด ที่มีการสำรวจข้อมูลไว้ แต่ด้วยข้อจำกัดของขนาดหนังสือ จึงแสดงเฉพาะภาพถ่ายร่วมกับสัญลักษณ์ระบุลักษณะวิสัย และการใช้ตามกลุ่มอาการ

5. บทส่งท้าย เป็นอภิธานศัพท์แพทย์แผนไทย เพื่อเป็นการขยายความสรรพคุณของสมุนไพรที่อาจจะมีการใช้ศัพท์ตามคำเรียกของแพทย์แผนไทย เช่น คำว่ากษัย ชาง เป็นต้น ซึ่งอาจจะไม่เป็นที่เข้าใจอย่างแพร่หลาย

สรุป

หนังสือเล่มนี้เหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการข้อมูลที่เป็นลักษณะของพืชสมุนไพรแต่ละชนิด ที่มีการอ้างอิงชื่อวิทยาศาสตร์เพื่อความเป็นสากล ข้อมูลแหล่งของสมุนไพรที่ได้จากการลงสำรวจพื้นที่จริงของคณะทำงาน ข้อมูลการใช้และสรรพคุณพื้นถิ่น ตลอดจนข้อมูลสรรพคุณอ้างอิงตามตำราสมุนไพรที่เชื่อถือได้ เพื่อสนับสนุนการใช้สมุนไพรให้เป็นที่ยอมรับมากขึ้น โดยยึดหลักของความถูกต้องและความปลอดภัยเป็นสำคัญ และอาจเป็นช่องทางให้เกิดการส่งเสริมจนเกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพต่อไป

